

Štvrtok 19. januára 2012

Vzťahy medzi Európskou úniou a agentúrou ESA

48. zdôrazňuje, že Európska únia má podľa článku 189 Zmluvy o fungovaní EÚ nadviazať náležité vzťahy s agentúrou ESA s cieľom vymedziť vzájomné oblasti zodpovednosti, a to bez toho, aby došlo k prekryvaniu úloh a investícií;

49. domnieva sa, že intenzívnejšie zapájanie sa Európskej únie v oblasti kozmického priestoru si vyžaduje, aby sa nanovo vymedzili jej vzťahy s agentúrou ESA a vnútroštátnymi agentúrami, pričom treba zohľadniť, že technická a plánovacia expertíza, ktorú vyvinula agentúra ESA a vnútroštátne agentúry, majú rozhodujúci význam pre zachovanie technologických kapacít a konkurencieschopnosti európskeho priemyslu na vysokej úrovni a že Európska únia by sa mohla sústrediť na fungovanie, vývoj, kontinuitu kozmických systémov, ktoré potrebuje, ako aj na medzinárodné rozšírenie trhov a na žiadosti používateľov;

50. vyzýva Komisiu, aby plnila svoju úlohu politického vedenia a dohľadu voči organizáciám, ktoré konajú v jej mene;

*

* *

51. poveruje svojho predsedu, aby toto uznesenie postúpil Rade a Komisii.

Predchádzanie plytvaniu potravinami

P7_TA(2012)0014

Uznesenie Európskeho parlamentu z 19. januára 2012 o téme Ako predchádzať plytvaniu potravinami: stratégie pre efektívnejší potravinový reťazec v EÚ (2011/2175(INI))

(2013/C 227 E/05)

Európsky parlament,

- so zreteľom na články 191 a 192 Zmluvy o fungovaní Európskej únie týkajúce sa zachovania, ochrany a zlepšovania kvality ľudského zdravia a životného prostredia,
- so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES z 19. novembra 2008 o odpade a o zrušení určitých smerníc ⁽¹⁾,
- so zreteľom na svoje uznesenie zo 6. júla 2010 o zelenej knihe Komisie o nakladaní s biologickým odpadom v Európskej únii ⁽²⁾,
- so zreteľom na svoje uznesenie zo 7. septembra 2010 o spravodlivých príjmoch pre poľnohospodárov: lepšie fungovanie potravinového reťazca v Európe ⁽³⁾,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 18. januára 2011 o uznaní poľnohospodárstva ako strategického odvetvia v súvislosti s potravinovou bezpečnosťou ⁽⁴⁾,

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 312, 23.11.2008, s. 3.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ C 351 E, 2.12.2011, s. 48.

⁽³⁾ Ú. v. EÚ C 308 E, 20.10.2011, s. 22.

⁽⁴⁾ Prijaté texty, P7_TA(2011)0006.

Štvrtok 19. januára 2012

- so zreteľom na svoje uznesenie z 23. júna 2011 o SPP do roku 2020: zvládnutie budúcich výziev v oblasti potravín, prírodných zdrojov a území ⁽¹⁾,
 - so zreteľom na svoje uznesenie z 5. júla 2011 o efektívnejšom a spravodlivejšom obchodno-distribučnom trhu ⁽²⁾,
 - so zreteľom na prípravnú štúdiu o plytvaní potravinami v EÚ 27 – GR Európskej komisie pre životné prostredie (2010),
 - so zreteľom na štúdiu Organizácie OSN pre výživu a poľnohospodárstvo (FAO) (2011) o globálnych potravinových stratách a potravinovom odpade,
 - so zreteľom na článok 48 rokovacieho poriadku,
 - so zreteľom na správu Výboru pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka a stanoviská Výboru pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín a Výboru pre vnútorný trh a ochranu spotrebiteľa (A7-0430/2011),
- A. keďže v Európe sa každý rok čoraz väčšie množstvo zdravých a požívateľných potravín – podľa niektorých odhadov až 50 % – stratí v celom potravinovom dodávateľskom reťazci, v niektorých prípadoch až po úroveň spotrebiteľa, a stáva sa odpadom;
- B. keďže štúdia, ktorú zverejnila Komisia, odhaduje ročnú produkciu potravinového odpadu v 27 členských štátoch na približne 89 miliónov ton, čiže 179 kg na obyvateľa, s výraznými rozdielmi medzi jednotlivými krajinami a rôznymi sektormi, a to bez zohľadnenia potravinového odpadu v poľnohospodárskej výrobe alebo úlovkov rýb vrátených do mora; keďže celkový objem potravinového odpadu môže vzrásť do roku 2020 až na 126 miliónov ton (40 % nárast), ak sa neprijmú ďalšie preventívne opatrenia;
- C. keďže v Európskej únii stále žije pod hranicou chudoby 79 miliónov osôb, čo znamená, že čistý príjem viac ako 15 % obyvateľov je nižší ako 60 % priemerného príjmu v krajine pobytu a keďže 16 miliónom z nich bola poskytnutá potravinová pomoc prostredníctvom charitatívnych organizácií;
- D. keďže alarmujúce čísla zverejnené organizáciou FAO, podľa ktorých je v súčasnej dobe 925 miliónov ľudí na celom svete vystavených riziku podvýživy, čoraz viac spochybňujú dosiahnutie rozvojových cieľov tisícročia, ktoré predpokladajú okrem iného zníženie chudoby a hladu do roku 2015 na polovicu;
- E. keďže na základe štúdie organizácie FAO si očakávaný nárast svetovej populácie na 7 až 9 miliárd bude vyžadovať zvýšenie dodávok potravín do roku 2050 o najmenej 70 %;
- F. keďže svetová produkcia obilnín vzrástla z 824 miliónov ton v roku 1960 na približne 2,2 miliardy tony v roku 2010 a každý rok sa zvyšuje o 27 miliónov ton; keďže v prípade, že sa bude celosvetová poľnohospodárska produkcia vyvíjať týmto spôsobom, vzrast produkcie obilnín do roku 2050 v porovnaní s dnešnou úrovňou by mal byť postačujúci na nasýtenie svetovej populácie; keďže straty po žatve predstavujú približne 14 % celkovej produkcie a ďalších 15 % sa stratí počas distribúcie a ako odpad z domácností, tri pätiny celkového nárastu dodávok potrebného do roku 2050 by sa nateraz mohlo vykryť, ak by sme zastavili plytvanie potravinami;

⁽¹⁾ Prijaté texty, P7_TA(2011)0297.

⁽²⁾ Prijaté texty, P7_TA(2011)0307.

Štvrtok 19. januára 2012

- G. keďže obmedzenie plytvania potravinami je dôležitým počiatočným predpokladom boja proti hladu vo svete, vyrovnania sa so zvýšením dopytu, ktorý predpokladá organizácia FAO, ako aj zlepšenia úrovni výživy obyvateľstva;
- H. keďže menej potravinového odpadu by znamenalo efektívnejšie využívanie pôdy, lepšie hospodárenie s vodou a malo by pozitívny vplyv na celé svetové poľnohospodárske odvetvie, ako aj na posilnenie boja proti podvýžive v rozvojovom svete;
- I. keďže plytvanie potravinami vedie nielen k etickým, hospodárskym, sociálnym a výživovým, ale aj k zdravotným a environmentálnym dôsledkom, pretože neskonzenované obrovské množstvá potravín významne prispievajú ku globálnemu otepľovaniu a potravinový odpad produkuje metán, ktorý je ako skleníkový plyn 21 ráz silnejší ako oxid uhličitý;
- J. keďže v rozvojových krajinách dochádza len k minimálnemu plytvaniu potravinami spotrebiteľmi a keďže akýkoľvek potravinový odpad v týchto krajinách je najmä dôsledkom finančných a technických obmedzení v celom reťazci potravinárskej výroby;
- K. keďže v Európe a Severnej Amerike v predchádzajúcich desaťročiach, keď výroba potravín prekvitala, nebol potravinový odpad politickou prioritou, čo viedlo k jeho celkovému zvýšeniu v celom potravinovom dodávateľskom reťazci; keďže v Európe a Severnej Amerike vzniká potravinový odpad najmä vo fáze maloobchodného predaja a spotreby, zatiaľ čo v rozvojových krajinách sú hlavné straty najčastejšie vo fáze výroby, zberu, spracovania a prepravy;
- L. keďže podľa nedávnych štúdií sa na každý vyrobený kilogram potravín uvoľní do atmosféry 4,5 kg CO₂; keďže v Európe približne 89 M/t potravinového odpadu vyprodukuje 170 M/t CO₂ ekv./rok, ktorý možno rozdeliť takto: potravinársky priemysel 59 M/t CO₂ ekv./rok, domáca spotreba 78 M/t CO₂ ekv./rok, iné 33 M/t CO₂ ekv./rok; keďže produkcia 30 % potravín, ktoré sa neskonzumuujú, zodpovedá ďalším 50 % spotreby vody na zavlažovanie a výroba kilogramu hovädzieho mäsa si vyžaduje 5 - 10 ton vody;
- M. keďže ohrozenie potravinovej bezpečnosti súčasne sprevádzajú neduhy bohatého sveta vo forme obezity, kardiovaskulárnych ochorení a rakoviny v dôsledku výživy príliš bohatej na tuky a bielkoviny, čoho výsledkom je, že počet obyvateľov na svete, ktorí prijímajú nadbytok potravy, je rovnaký ako počet hladných a podvyživených;
- N. keďže nedávny pokles výrobných činiteľov je v rozpore s potrebou zvýšiť dodávky potravín v EÚ;
- O. keďže podpora poskytovaná rozvojovým krajinám s cieľom zlepšiť efektívnosť ich potravinového dodávateľského reťazca môže priniesť prospech nielen priamo miestnemu hospodárstvu a trvalo udržateľnému rozvoju v týchto krajinách, ale nepriamo môže pomôcť aj rovnováhe svetového obchodu s poľnohospodárskymi výrobkami a prerozdeľovaniu prírodných zdrojov;
- P. keďže výmena osvedčených postupov na európskej a medzinárodnej úrovni a pomoc rozvojovým krajinám majú veľký význam v boji proti plytvaniu potravinami na celom svete;
- Q. keďže čoraz viac členských štátov vyvíja iniciatívy na zvýšenie povedomia verejnosti o príčinách a dôsledkoch plytvania potravinami, o spôsoboch jeho obmedzenia a o podpore vedeckej a občianskej kultúry orientovanej na zásady trvalej udržateľnosti a solidarity;

Štvrtok 19. januára 2012

- R. keďže k plytvaniu potravinami dochádza v celom potravinovom dodávateľskom reťazci od poľnohospodárskej výroby cez skladovanie, spracovávanie, distribúciu a riadenie až po spotrebu;
- S. keďže primárnu zodpovednosť za potravinovú bezpečnosť a vyrovnanie sa so zbytočným potravinovým odpadom nesú subjekty potravinového dodávateľského reťazca;
- T. keďže niektoré krajiny zakazujú, aby sa potraviny predávali pod nákladovú cenu, čím pripravujú maloobchod o možnosť predať na konci dňa nepredané čerstvé potraviny spotrebiteľom lacnejšie, a tak prispievajú k ďalšiemu zvyšovaniu odpadu v potravinovom reťazci;
- U. keďže v nedávno prijatom nariadení o poskytovaní informácií o potravinách spotrebiteľom sa objasňuje, že potraviny s dátumom „Spotrebujte do“ by sa po tomto dátume nemali považovať za bezpečné;
- V. keďže Fórum na vysokej úrovni pre lepšie fungovanie potravinového dodávateľského reťazca a Európsky okrúhly stôl pre udržateľnú spotrebu a výrobu sa usilujú o zlepšovanie efektívnosti a udržateľnosti v celom potravinovom dodávateľskom reťazci;

1. domnieva sa, že potravinová bezpečnosť je základným ľudským právom, ktoré sa nadobúda prostredníctvom dostupnosti zdravej, postačujúcej, primeranej a výživnej stravy, prístupu k nej, jej využívania a stability v čase; zdôrazňuje, že svetovú produkciu potravín podmieňuje viacero činiteľov vrátane konečnej povahy prírodných zdrojov vo vzťahu k rastúcej svetovej populácii a obmedzenému prístupu najzraniteľnejších vrstiev k potravinám;

2. vyzýva Radu, Komisiu, členské štáty a aktérov v potravinovom dodávateľskom reťazci, aby bezodkladne riešili problém potravinového odpadu v celom dodávateľskom a spotrebiteľskom reťazci a aby navrhli usmernenia a metódy podpory zlepšovania efektívnosti v jednotlivých sektoroch potravinového dodávateľského reťazca, a naliehavo ich vyzýva, aby sa tieto aspekty stali prioritami v rámci európskeho politického programu; v tejto súvislosti vyzýva Komisiu, aby zviditeľňovala prácu Fóra na vysokej úrovni pre lepšie fungovanie potravinového dodávateľského reťazca a Európskeho okrúhleho stola pre udržateľnú spotrebu a výrobu, aj pokiaľ ide o odporúčania, ako možno riešiť plytvanie potravinami;

3. vyjadruje znepokojenie nad skutočnosťou, že značné množstvo potravín, aj keď úplne požívateľných, každodenne končí ako odpad a že plytvanie potravinami spôsobuje ekologické a etické problémy a hospodárske a sociálne náklady, čo predstavuje výzvy na vnútornom trhu pre podniky aj spotrebiteľov; žiada preto Komisiu, aby preskúmala príčiny a dôsledky, ktoré v Európe každoročne vedú k vyhadzovaniu, plytvaniu a premene približne 50 % vyrobených potravín na odpad, a aby urobila podrobnú analýzu plytvania, ako aj posúdenie hospodárskych, environmentálnych, nutričných a sociálnych dôsledkov; vyzýva tiež Komisiu, aby vypracovala konkrétne opatrenia na obmedzenie potravinového odpadu na polovicu do roku 2025 a zároveň na predchádzanie produkcii biologického odpadu;

4. poukazuje na to, že plytvanie potravinami má viacero príčin: nadprodukcii, nesprávne zacielenie výrobkov (neprimeraná veľkosť alebo tvar), poškodenie výrobku alebo jeho obalu, pravidlá marketingu (problémy vzhľadu alebo poškodený obal) a nevhodné riadenie zásob alebo marketingové stratégie;

5. vyzýva Komisiu, aby hodnotila vplyv politiky presadzovania so zreteľom na plytvanie potravinami; vyjadruje nádej, že v potravinovom reťazci sa prijme politika nakladania s odpadmi uplatňovaním zásady znečisťovateľ platí;

Štvrtok 19. januára 2012

6. domnieva sa, že do toho, aby sa čo najviac znížil potravinový odpad, je potrebné zapojiť všetkých účastníkov potravinového reťazca a zamerať sa na rozličné príčiny plytvania v jednotlivých sektoroch; vyzýva preto Komisiu, aby zanalyzovala celý potravinový reťazec s cieľom určiť, v ktorých potravinových odvetviach najčastejšie dochádza k plytvaniu potravinami a ktoré riešenia možno použiť na to, aby sa tomu predišlo;
7. žiada Komisiu, aby spolupracovala s FAO pri vymedzení spoločných cieľov na znižovanie celosvetového potravinového odpadu;
8. konštatuje, že problematika plytvania potravinami by sa mala riešiť z hľadiska efektívnosti využívania zdrojov, a vyzýva Komisiu, aby v rámci hlavnej témy Európa efektívne využívajúca zdroje zaviedla osobitné iniciatívy zamerané na plytvanie potravinami s cieľom zabezpečiť, aby sa tejto problematike venovala rovnaká pozornosť a informačné úsilie ako problematike energetickej účinnosti, keďže obe sú rovnako dôležité pre životné prostredie a našu budúcnosť;
9. vyzýva Komisiu, aby v rámci cieľov v oblasti predchádzania tvorbe odpadu, ktoré majú členské štáty dosiahnuť do roku 2014, im stanovila konkrétne ciele v oblasti predchádzania plytvaniu potravinami, ako to odporúča rámcová smernica o odpade z roku 2008;
10. považuje za potrebné obmedziť plytvanie potravinami v celom potravinovom reťazci, „z farmy na vidličku“; trvá na potrebe prijať na európskej i vnútroštátnej úrovni koordinovanú stratégiu, po ktorej budú nasledovať konkrétne kroky vrátane výmeny najlepších postupov, s cieľom zlepšiť koordináciu medzi členskými štátmi v záujme predchádzania plytvaniu potravinami a zvýšenia efektívnosti potravinového dodávateľského reťazca; domnieva sa, že by sa to dalo dosiahnuť podporou priamych vzťahov medzi výrobcami a spotrebiteľmi a skrátením potravinového dodávateľského reťazca, ako aj požiadavkou na všetky zúčastnené strany, aby prijali väčšiu spoločnú zodpovednosť a aby zvýšili koordináciu v záujme ďalšieho skvalitnenia logistiky, prepravy, riadenia zásob a balenia;
11. vyzýva Komisiu, členské štáty a zúčastnené strany, aby si vymieňali najlepšie postupy a kombinovali pritom znalosti z príslušných fór a platforiem, akými sú Maloobchodné fórum EÚ pre udržateľnosť, Európsky okrúhly stôl pre udržateľnú výrobu a spotrebu potravín, Fórum na vysokej úrovni pre lepšie fungovanie potravinového dodávateľského reťazca, neformálna sieť členských štátov Priatelia udržateľných potravín, Fórum spotrebného tovaru a iné;
12. vyzýva Komisiu, aby pri vypracovávaní rozvojových politík podporovala opatrenia zamerané na obmedzenie plytvania v rámci celého potravinového dodávateľského reťazca v rozvojových krajinách, kde sú problematické a neprimerané výrobné technológie, riadenie činností po žatve, infraštruktúra a postupy spracovania a balenia; navrhuje stimulovať modernizáciu poľnohospodárskych zariadení a infraštruktúry s cieľom znížiť straty po žatve a predĺžiť skladovateľnosť potravín; je presvedčený, že aj zlepšením efektívnosti potravinového dodávateľského reťazca je možné pomôcť príslušným krajinám dosiahnuť potravinovú sebestačnosť;
13. vyzýva na zmenu zamerania podporných opatrení na úrovni EÚ týkajúcich sa distribúcie potravinárskych výrobkov najviac znevýhodneným občanom Únie, pomoci Spoločenstva pri dodávkach mlieka a mliečnych výrobkov školákom a programu podpory spotreby ovocia v školách tak, aby sa zabránilo plytvaniu potravinami;
14. berie na vedomie skutočnosť, že existujú nejasnosti týkajúce sa vymedzenia pojmov „potravinový odpad“ a „biologický odpad“; domnieva sa, že v bežnom chápaní sa pod pojmom „potravinový odpad“ rozumejú všetky potraviny vyradené z potravinového dodávateľského reťazca z hospodárskych alebo estetických dôvodov, alebo z dôvodu blízkeho uplynutia dátumu spotreby, ktoré sú však stále plne požívateľné a vhodné na ľudskú spotrebu a ktoré majú byť - v prípade absencie možného alternatívneho využitia - odstránené a zlikvidované, pričom majú negatívne externé účinky z hľadiska životného prostredia, hospodárskych nákladov a strát príjmov pre podniky;

Štvrtok 19. januára 2012

15. poznamenáva, že v Európe neexistuje harmonizované vymedzenie potravinového odpadu; vyzýva preto Komisiu, aby predložila legislatívny návrh, ktorý bude vymedzovať typológiu plytvania potravinami, a žiada, aby v tejto súvislosti osobitne vymedzila pojem zvyškov potravín so zameraním na biopalivá alebo biologický odpad, ktoré sa odlišujú od bežného potravinového odpadu, pretože sa znovu využívajú na energetické účely;

16. je presvedčený, že všetky členské štáty by mali umožniť maloobchodníkom podstatne znížiť ceny čerstvých potravín pod výrobné náklady, ak sa približuje odporúčaný dátum predaja, s cieľom znížiť objem vyhodnotených nepredaných potravín a umožniť spotrebiteľom s nižším disponibilným príjmom kúpiť si vysoko kvalitné potraviny za nižšiu cenu;

17. rád by zdôraznil, že poľnohospodárstvo vzhľadom na svoj charakter efektívne využíva zdroje a môže zohrávať zásadnú úlohu na čele boja proti plytvaniu potravinami; nabáda preto Komisiu, aby do budúcich legislatívnych návrhov týkajúcich sa poľnohospodárstva, obchodu a distribúcie potravinárskych výrobkov zahrnula ambiciózne opatrenia v tomto smere; požaduje spoločný postup v rámci investícií do výskumu, vedy, technológií, vzdelávania, šírenia informácií a inovácií v poľnohospodárstve s cieľom obmedziť plytvanie potravinami, ako aj vychovávať a nabádať spotrebiteľov k zodpovednejšiemu a uvedomelejšiemu správaniu vedúcemu k predchádzaniu tvorbe potravinového odpadu;

18. zastáva názor, že požiadavky na kvalitu, ktoré sa týkajú vzhľadu (či už sú nariadené európskymi alebo vnútroštátnymi právnymi predpismi alebo internými pravidlami spoločností), ktoré určujú veľkosť a tvar najmä čerstvého ovocia a zeleniny, sú často hlavným dôvodom zbytočného vyradovania potravín, čo zvyšuje množstvo potravinového odpadu; vyzýva zúčastnené strany, aby uznávali a vysvetľovali výživovú hodnotu poľnohospodárskych produktov nedokonalkej veľkosti či tvaru s cieľom znížiť objem odpadu;

19. vyzýva Komisiu, aby vypracovala usmernenia o vykonávaní článku 5 rámcovej smernice o odpade (2008/98/ES), ktorá vymedzuje pojem vedľajšieho produktu, keďže nedostatočná právna jasnosť v právnych predpisoch EÚ, pokiaľ ide o rozlišovanie odpadov a ostatných materiálov, by mohla brániť efektívnemu využívaniu vedľajších produktov;

20. vyzýva Komisiu, členské štáty, spracovateľov a maloobchodníkov, aby vypracovali usmernenia týkajúce sa zbytočného plytvania potravinami a aby zabezpečili väčšiu efektívnosť zdrojov vo svojich úsekoch potravinového dodávateľského reťazca a neustále zlepšovali spracovávanie, balenie a prepravu s cieľom znížiť zbytočné plytvanie potravinami;

21. naliehavo žiada Komisiu a členské štáty, aby podporovali výmenu najlepších postupov a opatrenia na zvýšenie informovanosti verejnosti o hodnote potravín a poľnohospodárskej produkcie, príčinách a dôsledkoch plytvania potravinami a o spôsoboch, ako ho obmedziť, a tým aby zároveň podporovali vedeckú a občiansku kultúru orientovanú na zásady trvalej udržateľnosti a solidarity; vyzýva členské štáty, aby podporovali zavádzanie kurzov vzdelávania o potravinách na všetkých úrovniach vrátane stredných škôl a aby napríklad vysvetľovali, ako skladovať a pripravovať potraviny a aj ako sa ich zbavovať, čím podporia lepšie zaobchádzanie s potravinami; zdôrazňuje dôležitú úlohu, ktorú popri maloobchodníkoch a médiách zohrávajú miestne orgány a komunálne podniky pri poskytovaní informácií a podpory občanom v oblasti predchádzania plytvaniu potravinami a jeho obmedzovania;

22. víta iniciatívy, ktoré už zaviedlo niekoľko členských štátov s cieľom ďalej využiť nepredané a vyradené výrobky z potravinového dodávateľského reťazca na miestnej úrovni a prerozdeliť ich v prospech skupín občanov s nízkou kúpnu silou, ktorých príjem nedosahuje úroveň minimálneho príjmu; zdôrazňuje v tejto súvislosti dôležitosť výmeny najlepších postupov medzi členskými štátmi, ako aj miestnych iniciatív; so zreteľom na uvedené zdôrazňuje na jednej strane cenný prínos dobrovoľníkov pri triedení a distribúcii takýchto výrobkov a na druhej strane prínos skupín odborníkov, ktorí vyvíjajú systémy a opatrenia proti plytvaniu potravinami;

Štvrtok 19. januára 2012

23. vyzýva maloobchodníkov, aby sa zapojili do programov redistribúcie potravín pre občanov s nízkou kúpnu silou a aby zavádzali opatrenia, ktorými sa umožní zlacnenie výrobkov s blížiacim sa dátumom spotreby;
24. víta prácu, ktorú vykonávajú spoločnosti a profesionálne partnerstvá vo verejnej, súkromnej, akademickej a komunitnej sfére pri vypracovávaní a vykonávaní koordinovaných akčných programov na európskej úrovni v boji proti plytvaniu potravinami;
25. domnieva sa, že investovanie do metód znižovania potravinového odpadu by mohlo viesť k zníženiu strát agropotravinárskych podnikov, a teda aj k zníženiu cien potravín, čím by bolo možné zlepšiť prístup chudobnejšieho obyvateľstva k potravinám; vyzýva Komisiu, aby určila spôsoby a opatrenia na väčšie zapojenie poľnohospodárskych podnikov, veľkoobchodných trhov, obchodov, distribučných sietí, verejných a súkromných stravovacích zariadení, reštaurácií, orgánov verejnej správy a mimovládnych organizácií do činností zameraných proti plytvaniu potravinami; nabáda k využívaniu internetu a nových technológií na tento účel; v tejto súvislosti konštatuje, že je dôležité zriadiť znalostné a inovačné spoločenstvo (KIC) pre potraviny, ktoré sa bude zameriavať okrem iného na predchádzanie plytvaniu potravinami; vyzýva Komisiu, aby vyžadovala od agro-potravinárskeho sektora a zúčastnených strán, aby prevzali svoj podiel zodpovednosti za problém potravinového odpadu, najmä tým, že budú ponúkať rozličné veľkosti balení potravín, aby posúdili výhody širšej ponuky hotových potravín a aby lepšie zohľadňovali jednočlenné domácnosti v záujme zníženia potravinového odpadu, a tým aj uhlíkovej stopy spotrebiteľov;
26. vyzýva členské štáty, aby vytvárali hospodárske stimuly zamerané na obmedzenie potravinového odpadu;
27. zdôrazňuje, že emisie skleníkových plynov spojené s výrobou, balením a prepravou vyhodnených potravín sú zbytočnými dodatočnými emisiami; konštatuje, že zlepšovanie efektívnosti potravinového dodávateľského reťazca v záujme predchádzania plytvaniu potravinami a odstránenia tvorby požívateľného potravinového odpadu je kľúčovým opatrením na zmiernenie zmeny klímy;
28. vyzýva Komisiu, aby preskúmala možnosť zmien a doplnení v pravidlách verejného obstarávania v oblasti stravovacích a hostovských služieb tak, aby sa pri jeho zadávaní a za zachovania ostatných podmienok uprednostňovali tie spoločnosti, ktoré garantujú bezplatné poskytovanie nepredaných výrobkov skupinám občanov s nízkou kúpnu silou a ktoré podporujú konkrétne opatrenia na obmedzenie plytvania od počiatku potravinového reťazca, napríklad uprednostňovaním poľnohospodárskych a potravinových výrobkov vyrobených čo najbližšie k miestu spotreby;
29. vyzýva Komisiu, aby sa stala vzorom a riešila plytvanie potravinami v inštitúciách EÚ a aby bezodkladne prijala nutné opatrenia na zníženie veľkého množstva potravín, ktoré sa vyhodia každý deň v rozličných jedálňach inštitúcií EÚ;
30. vyzýva Komisiu, aby posúdila a podporila opatrenia na obmedzenie potravinového odpadu od počiatku potravinového reťazca, ako je napríklad vysvetľovanie označovania dvoma dátumami (odporúčený dátum predaja a dátum spotreby) a predaj zľavnených poškodených výrobkov a výrobkov s blížiacim sa dátumom spotreby; poznamenáva, že optimalizácia a efektívne využívanie obalov potravín môže zohrávať dôležitú úlohu pri predchádzaní tvorbe potravinového odpadu znižovaním celkových účinkov výrobku na životné prostredie, aj prostredníctvom ekologického priemyselného dizajnu, ktorý môže zahŕňať opatrenia týkajúce sa rôznych veľkostí obalov, čo umožní, aby si spotrebiteľia kupovali primerané množstvá, a odrádza od nadmernej spotreby zdrojov, cez poskytovanie poradenstva o uchovávaní a používaní výrobkov až po navrhovanie obalov takým spôsobom, aby sa predĺžila životnosť výrobkov a ich čerstvosť, pričom sa na balenie a uchovávanie potravín zabezpečí využívanie vhodných materiálov, ktoré nepoškodzujú zdravie a ani neznižujú trvanlivosť výrobkov;

Štvrtok 19. januára 2012

31. vyzýva Komisiu, aby v spolupráci s členskými štátmi vydala odporúčania týkajúce sa teploty chladenia, a to na základe dôkazov, že neoptimálna a nevhodná teplota vedie k tomu, že potraviny sa stanú predčasne nekonzumovateľnými, ako aj k vzniku zbytočného odpadu; zdôrazňuje skutočnosť, že harmonizované úrovne teploty v rámci celého dodávateľského reťazca by zlepšili uchovávanie výrobkov a znížili potravinový odpad v prípade výrobkov prepravovaných a predávaných cezhraničným spôsobom;

32. pripomína výsledky prieskumu uskutočneného Komisiou (Posilnenie právomocí spotrebiteľov v EÚ–SEK(2011)0469), podľa ktorého 18 % európskych občanov nerozumie označeniu „Minimálna trvanlivosť do“; žiada preto Komisiu a členské štáty, aby objasnili význam dátumov na etiketách („Minimálna trvanlivosť do“, „Dátum spotreby“, „Spotrebujte do“) s cieľom znížiť neistotu spotrebiteľov, pokiaľ ide o požívateľnosť potravín, a aby s cieľom pomôcť spotrebiteľom uskutočňovať informovaný výber podávali presné informácie najmä o tom, že dátum minimálnej trvanlivosti („Minimálna trvanlivosť do“) sa týka kvality výrobku, kým výraz „Spotrebujte do“ sa týka jeho bezpečnosti; naliehavo žiada Komisiu, aby zverejnila príručku vhodnú pre užívateľov o využívaní potravín s blížiacim sa dátumom spotreby a zároveň zaručila bezpečnosť potravín ako dary a krmivo pre zvieratá a aby vychádzala z najlepších postupov zúčastnených subjektov v potravinovom dodávateľskom reťazci, okrem iného v záujme rýchlejšieho a účinnejšieho zladenia ponuky a dopytu;

33. vyzýva členské štáty, aby podnecovali a podporovali iniciatívy smerujúce k podpore trvalo udržateľnej produkcie malého a stredne veľkého rozsahu spojenej s miestnymi a regionálnymi trhmi a spotrebou; uznáva, že miestne trhy sú udržateľné z hľadiska životného prostredia a prispievajú k stabilite primárneho sektora; žiada, aby budúca spoločná poľnohospodárska politika zabezpečila primerané finančné prostriedky na podporu stability primárneho sektora, napríklad prostredníctvom priameho predaja, miestnych trhov a všetkých opatrení presadzujúcich formy krátko dodávateľského reťazca alebo reťazca s nulovou kilometrovou vzdialenosťou;

34. vyzýva členské štáty, aby umožnili malým miestnym výrobcom a skupinám miestnych výrobcov zúčastňovať sa na verejnom obstarávaní pri realizácii osobitných programov, ktorými sa podporuje najmä spotreba ovocia a mliečnych výrobkov v školách;

35. vyzýva Radu a Komisiu, aby vyhlásili rok 2014 za Európsky rok boja proti plytvaniu potravinami, ako dôležitý nástroj informovania a propagácie zameraný na zvýšenie povedomia európskych občanov a upozornenie národných vlád na túto dôležitú otázku s cieľom vyčleniť dostatočné finančné prostriedky na problémy, ktoré bude potrebné v blízkej budúcnosti riešiť;

36. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade a Komisii.

Boj proti šíreniu rias

P7_TA(2012)0015

Vyhlasenie Európskeho parlamentu z 19. januára 2012 o boji proti šíreniu rias

(2013/C 227 E/06)

Európsky parlament,

— so zreteľom na článok 191 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, podľa ktorého politika Únie v oblasti životného prostredia prispieva k udržiavaniu, ochrane a zlepšovaniu kvality životného prostredia, ako aj k ochrane ľudského zdravia,